

МОТИВИ

към проект на наредба за изменение и допълнение на Наредба № 58 от 28.02.2018 г. за изискванията за защита на финансовите инструменти и паричните средства на клиенти, за управление на продукти и за предоставяне или получаване на възнаграждения, комисиони, други парични или непарични облаги

Причини, налагащи приемането:

На 2 юни 2026 г. в „Официален вестник“ на Европейския съюз е публикувана Делегирана директива (ЕС) 2026/374¹, която цели да подобри условията, при които инвестиционните посредници могат да получават услуги по проучване и услуги по изпълнение срещу съвместно или отделно плащане, както и изискванията за оценяване на качеството на получаваните и използваните проучвания.

Новият режим има за цел да осигури по-гъвкави условия за достъп до качествени инвестиционни проучвания, да насърчи аналитичното покритие на дружествата, включително на малките и средните предприятия, и по този начин да допринесе за повишаване на привлекателността на публичните капиталови пазари в Европейския съюз и за улесняване на достъпа до капитал.

Необходимостта от изменение на Наредба № 58 от 28.02.2018 г. за изискванията за защита на финансовите инструменти и паричните средства на клиенти, за управление на продукти и за предоставяне или получаване на възнаграждения, комисиони, други парични или непарични облаги (Наредба № 58) произтича от задължението за транспониране в националното законодателство на изискванията на Делегирана директива (ЕС) 2026/374. С проекта се цели и осигуряване на яснота относно задълженията на лицата по чл. 1 и 2 от Наредба № 58 при оценяването на качеството на предоставяните и използваните инвестиционни проучвания. Въвеждат се изисквания за извършване на периодична оценка на качеството на проучванията независимо от избрания модел за заплащане на услугите по изпълнение и проучване.

На основание чл. 24, параграф 3в от Директива 2014/65/ЕС е приет Делегиран регламент (ЕС) 2026/1092², с който се установява Кодексът за поведение на Европейския съюз за проучвания със средства на емитента, съдържащ изисквания, насочени към гарантиране на независимостта и обективността на тези проучвания, както и към ефективното установяване, предотвратяване и оповестяване на конфликтите на интереси. Като регламент този акт е задължителен в своята цялост и се прилага пряко във всички държави членки, поради което неговите разпоредби не подлежат на транспониране. С

¹ Делегирана директива (ЕС) 2026/374 на Комисията от 20 февруари 2026 г. за изменение на Делегирана директива (ЕС) 2017/593 по отношение на условията за предоставяне на услуги по изпълнение и услуги по проучване от трети страни на инвестиционни посредници, които предоставят услуги по управление на портфейл или други инвестиционни или допълнителни услуги (ОВ, L 2026/374 от 2 юни 2026 г.)

² Делегиран регламент (ЕС) 2026/1092 на Комисията от 21 май 2026 г. за допълване на Директива 2014/65/ЕС на Европейския парламент и на Съвета по отношение на регулаторните технически стандарти за създаване на кодекс за поведение на Европейския съюз за проучвания със средства на емитента (ОВ, L 2026/1092 от 4 септември 2026 г.)

проекта на наредба се осигурява съгласуваност на националната уредба с пряко приложимите изисквания на регламента относно проучванията със средства на емитента.

Цели, които се поставят с приемането на наредбата:

Основната цел на проекта на наредба е привеждане на нормативната уредба в съответствие с актуалната правна рамка на Европейския съюз в областта на предоставянето на инвестиционни услуги и извършването на инвестиционни проучвания.

С въвеждането на изискванията на Делегирана директива (ЕС) 2026/374 в националното законодателство се осигурява възможност на инвестиционните посредници да избират дали да плащат съвместно или поотделно за услугите по изпълнение и проучване, като в двата случая те са длъжни да прилагат изисквания по отношение на оценката на качеството на проучването. Инвестиционните посредници ще оценяват качеството на проучванията, които потребяват или предоставят, за да се гарантира, че проучванията, предоставени им от трета страна, са качествени и могат да бъдат използвани, за да допринесат за вземането на по-добри инвестиционни решения от техните клиенти.

С проекта на наредба се въвежда изискване инвестиционните посредници, когато използват проучвания със средства на емитента или ги предоставят на свои клиенти, да гарантират, че проучванията са изготвени в съответствие с кодекса за поведение на ЕС за проучвания със средства на емитента. Спазването на кодекса има за цел да осигури независимостта, обективността и надеждността на съдържащите се в тези проучвания препоръки относно стойността или цената на финансовите инструменти. По този начин се създават условия за повишаване на доверието на инвеститорите в качеството и обективността на проучванията със средства на емитента и за разширяване на аналитичното покритие на дружествата, по-специално на малките и средните предприятия.

На 11.09.2026 г. в Народното събрание е внесен от Министерския съвет законопроект за изменение и допълнение на Закона за публичното предлагане на ценни книжа със сигнатура 52-602-01-44. С § 23, т. 9 от преходните и заключителните разпоредби на законопроекта се предвиждат промени в Закона за пазарите на финансови инструменти, чрез които за управляващите дружества, които предоставят услуги по чл. 86, ал. 2, т. 2 – 5 от Закона за дейността на колективните инвестиционни схеми и други предприятия за колективно инвестиране, и за лицата, управляващи алтернативни инвестиционни фондове, които предоставят услуги по чл. 198, ал. 5, т. 1 – 4 от същия закон се въвежда задължение за спазване на относимите разпоредби, свързани с проучванията. Посочените норми регулират начина, по който управляващите дружества и за лицата, управляващи алтернативни инвестиционни фондове, които предоставят услуги по чл. 198, ал. 5, т. 1 – 4 от Закона за дейността на колективните инвестиционни схеми и други предприятия за колективно инвестиране придобиват, оценяват и заплащат анализаторските доклади и пазарните проучвания от трети лица (напр. инвестиционни посредници), гарантирайки прозрачност, предотвратяване на конфликт на интереси и предотвратяване на скрити такси за сметка на клиентите.

Тъй като проектът на наредбата е в пряка зависимост от предложения нов законов механизъм и регламентира детайлно процедурите по прилагането му, се очаква да бъде

окончателно приет и да влезе в сила след обнародването на горепосочения законопроект за изменение и допълнение на Закона за публичното предлагане на ценни книжа в „Държавен вестник“.

Очаквани резултати от прилагането:

Очаква се с прилагането на предложеният проект на наредба да бъде постигнато пълно съответствие на националната нормативна уредба с действащото законодателство на Европейския съюз.

Прилагането на проекта на наредба се очаква да осигури еднакво и последователно прилагане на европейските изисквания в областта на предоставянето на инвестиционни услуги и извършването на инвестиционни проучвания от лицата по чл. 1 и 2 от Наредба № 58. Същевременно ще се създадат условия за повишаване на качеството и практическата приложимост на инвестиционните проучвания, използвани при предоставянето на инвестиционни услуги и при вземането на инвестиционни решения. Предлагащите изменения ще допринесат и за засилване на защитата на инвеститорите, като гарантират, че използваните проучвания предоставят необходимата аналитична основа за вземането на обосновани инвестиционни решения.

На следващо място, очаква се създаването на ясна нормативна рамка, гарантираща, че проучванията със средства на емитента, използвани или предоставяни от инвестиционните посредници, се изготвят в съответствие с кодекса за поведение на ЕС за проучвания със средства на емитента. Това ще допринесе за повишаване на тяхната независимост, обективност, прозрачност и надеждност, както и за ограничаване на риска от конфликти на интереси при тяхното изготвяне и разпространение. Очаква се също да се повиши доверието на инвеститорите в предоставяните инвестиционни препоръки, да се подобри информираността им при вземането на инвестиционни решения и да се укрепи цялостното доверие в капиталовия пазар.

Финансови и други средства, необходими за прилагането на новата уредба:

Прилагането на предлаганите изменения не изисква допълнителни разходи за държавния бюджет и за бюджета на Комисията за финансов надзор.

Възможно е лицата по чл. 1 и 2 от Наредба № 58 да извършат ограничени организационни и вътрешнопроцедурни промени с оглед въвеждане на механизми за оценка на качеството на инвестиционните проучвания, но тези разходи се очаква да бъдат минимални и да бъдат поети в рамките на наличните ресурси на съответните лица.

Анализ за съответствие с правото на Европейския съюз:

Проектът на наредба е разработен в съответствие с общите принципи на правото на Европейския съюз, установени в чл. 5 от Договора за Европейския съюз, включително принципите на субсидиарност и пропорционалност. Предвидените разпоредби не въвеждат дискриминационни мерки, не създават необосновани пречки пред свободното движение на капитали или услуги и не натоварват административно субектите над необходимото за постигане на целите на акта. С това се гарантира правната сигурност и

стабилност на подзаконовата уредба в контекста на членството на Република България в Европейския съюз.

Материята, предмет на регулиране с настоящия проект, е пряко уредена от правото на Европейския съюз в областта на финансовия надзор.

Проектът на наредба е в съответствие с правото на Европейския съюз и съдържа разпоредби, които транспонират изисквания на Делегирана директива (ЕС) 2026/374, поради което е приложена справка за съответствието му.

Във връзка с горепосоченото проектът на наредба ще бъде съгласуван в рамките на работна група № 26 „Финансови услуги” към Съвета по европейски въпроси към Министерския съвет.

На основание чл. 6 от Правилата за нормативна дейност на Комисията за финансов надзор проектът на наредба за изменение и допълнение на Наредба № 58 от 28.02.2018 г. за изискванията за защита на финансовите инструменти и паричните средства на клиенти, за управление на продукти и за предоставяне или получаване на възнаграждения, комисиони, други парични или непарични облаги, заедно с мотивите към него и справката за съответствие с правото на Европейския съюз, се публикува на интернет страницата на Комисията за финансов надзор, като срокът за предложения и становища по проекта на наредба, публикуван за обществени консултации, е 30-дневен.